

Mere gennemskueligt system for skilsmisseforældre og -børn

Juni 2017

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Hvorfor skal vi have et nyt system?

I dag behandles omkring 100.000 familieretlige sager om året. Langt de fleste af dem er ukomplicerede og bliver hurtigt afsluttet. Men nogle sager, som følger i kølvandet på forældres brud, kan også gå i hårdknude og trække i langdrag, så barnet befinder sig i en konfliktsag i årevis. Det er systemet i dag desværre medvirkende til, ligesom det også i sig selv kan optrappe konflikten. I dag løser forskellige myndigheder ofte samme opgaver. Selv om en families udfordringer alle udspringer af en skilsmisse, kan sagerne uafhængigt og sideløbende blive behandlet i forskellige myndigheder, der træffer forskellige afgørelser uden at tale sammen.

Derfor vil regeringen skabe et nyt system. Familierne skal have én overskuelig indgang, hvor problemerne kan behandles samlet, og hvor der samtidig tages helt anderledes hånd om barnet. Målet er at undgå, at sagerne trækker i langdrag, at børn befinder sig i en skilsmissesag i en stor del af deres børneliv, og at familien bliver kastet rundt mellem forskellige myndigheder.

Statsforvaltningen nedlægges, og det nye system skal bestå af Familieretshuset og Familieretten, som tilsammen sikrer familierne enkle og støttende forløb efter et brud. I systemet screenes sagerne, så de lette ekspederes hurtigt i Familieretshuset, og de tunge sager spottes tidligere og bliver sendt til Familieretten, så de kan blive afgjort. Mindre problemer mødes af et mindre "set-up", og komplekse udfordringer afgøres af en domstol. Alle afgørelse i systemet kan ankes til domstolene – det sikrer retssikkerheden yderligere.

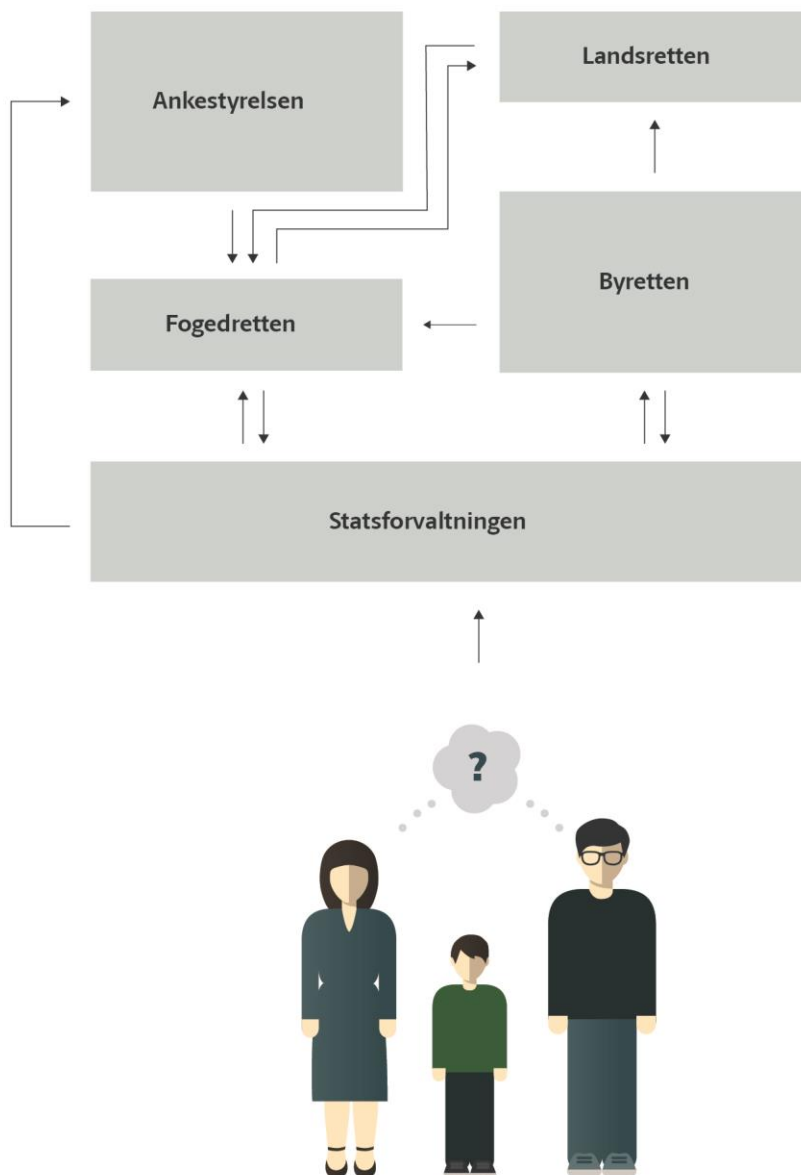
Barnets trivsel undervejs i et skilsmisseforløb skal have stort fokus i det nye system. Der oprettes en selvstændig børneenhed, der møder barnet i øjenhøjde, er opmærksom på barnets trivsel og bekymringer, og som følger barnet hele vejen.

De familieretlige sager i tal 2016:

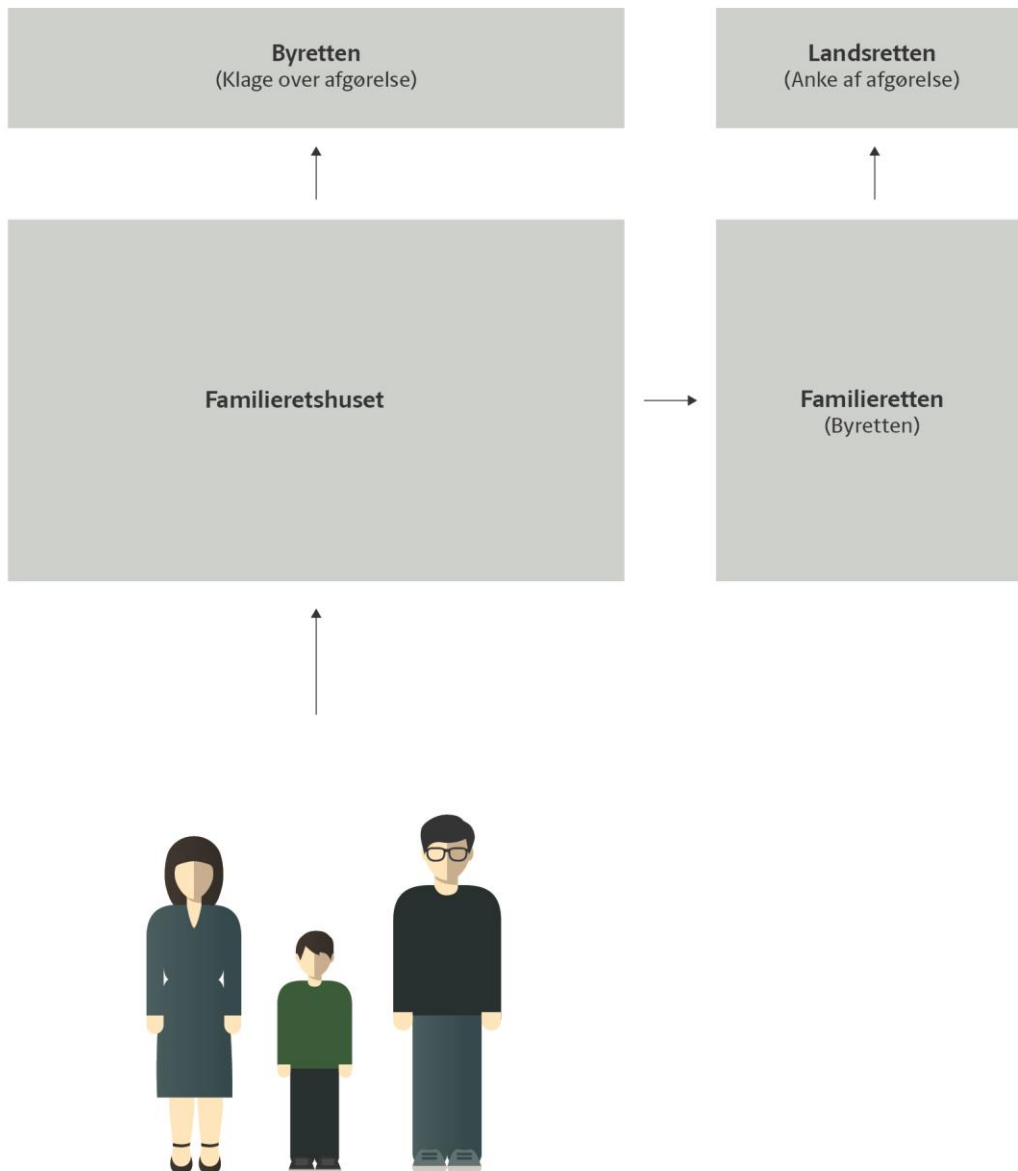
Antal sager 2016	Statsforvaltningen	Domstolene
Fader- og medmoderskab	13.064	978
Adoption	2.486	16
Navne	5.723	-
Ægteskabets opløsning	21.803	1.026
Forældreansvar*	41.571	3.349
Ægtefælle- og børnebidrag	21.261	-
Tvangsfuldbyrdelse af familieretlige afgørelser	-	2.545

*Inkl. registrering af aftaler

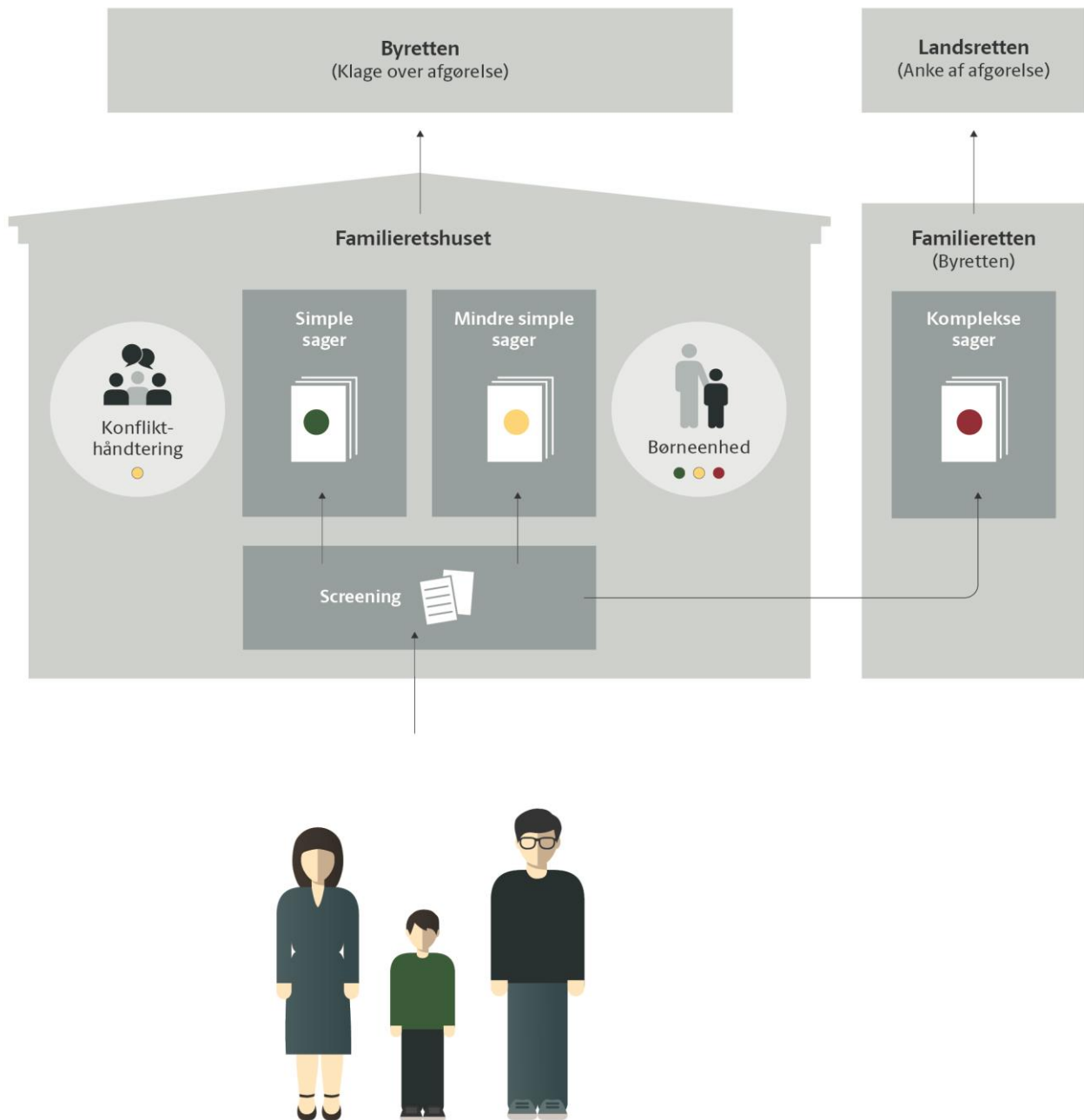
Det nuværende system

Det nye system

Uddybning af det nye system

Det nye system: Familieretshuset og Familieretten

Det nye skilsmisssystem består af to dele: Familieretshuset og Familieretten, som tilsammen skaber ét sammenhængende system.

Familieretshuset:

- Ny administrativ myndighed, der kun håndterer familieret
- Indgang og automatisk screening af alle sager
- Behandling af de mange tusinde registreringssager og simple sager, hvor uenigheden ikke er stor
- Konflikthåndtering og rådgivning
- Børneenhed
- Tværfaglig forberedelse af komplekse sager

Familieretten:

- Ligger i byretterne
- Håndterer afgørelser i de komplekse sager, hvor konflikten er stor, og hvor der er andre komplekse og sociale problemstillinger i spil som f.eks. vold og misbrug
- Domstolssystemet er ankeinstans: Klager over afgørelser fra Familieretshuset indbringes til Familieretten (byretterne), og sager afgjort af Familieretten kan ankes til landsretterne.

Screening af sagerne

Inden sagerne kommer ind i det nye system, skal de screenes, så den enkelte families behov bliver mødt på den rigtige måde tidligt i forløbet. Med screeningen fastslås det, hvilke problemer og hvilke behov familien har. På den måde kan familier og deres sager kategoriseres. De lette sager ekspederes hurtigt, så forældre, der godt kan finde ud af det, ikke fratages ansvaret. Der bliver taget hånd om de knap så simple sager, så man undgår, at uenighederne eskaleres, og de tunge sager fanges tidligt ved at spotte store problemer. På den måde sikres en sagsgang, som er forudsigelig for familierne, og retssikkerheden forbedres, fordi en dommer afgør de sværeste sager.

Overordnet kan sagerne kategoriseres i tre grupper:

- 1) Familier med behov for så godt som ingen eller kun meget begrænset myndighedsinvolvering
- 2) Familier med behov for mere hjælp i form af simple afgørelser og hjælp til at dæmpe en endnu ikke fastlåst konflikt
- 3) Familier med behov for omfattende involvering af myndigheden for at sikre barnets trivsel

Derfor etableres tre spor til håndtering af sagerne:

Børneenheden

Der skal være langt mere fokus på barnet, som oplever et brud mellem forældrene. Derfor skal der oprettes en børneenhed. Her får barnet så at sige sin egen dør at gå ind af, hvor der tages udgangspunkt i barnet, barnets behov og barnets trivsel.

Børneenheden er barnets kontakt til systemet og processen omkring forældrenes brud. Her sørger børnesagkyndige for, at barnet får et samlet, trygt og støttende forløb. Når barnet skal inddrages direkte i sagen, er det med en voksen ved siden af, som kan støtte, og når barnet er ked af det og har brug for en snak eller hjælp, er der også voksne, der står klar – uden at barnet skal frygte, at snakken eller behovet for hjælp inddrages i sagen.

Med Børneenheden er der fokus på, at børnene bliver inddraget tidligt i sagen og på en måde, der sikrer at de berøres mindst muligt af forældrenes uenighed og for at sikre deres trivsel.

Konflikthåndtering og rådgivning

I Familieretshuset vil der være fokus på konflikthåndtering og rådgivning i en særlig konflikthåndteringsenhed.

Med en hjælpende hånd er målet, at forældrene selv skal kunne håndtere de uoverensstemmelser, der opstår omkring børnene både i den konkrete sag og fremadrettet. Bliver de enige, undgår de på den måde at skulle gennem et juridisk sagsforløb og få en afgørelse, som andre træffer for dem.

De detaljer og informationer, der vil komme frem under konflikthåndtering eller rådgivning, er adskilt fra det øvrige sagsforløb. Det betyder, at disse oplysninger ikke kan bruges til at belyse sagen, og parterne kan derfor tale frit uden at overveje, hvorvidt deres udsagn spiller ind i en senere afgørelse.

Komplekse sager

Omkring 10 procent af de sager, som behandles i skilsmisssystemet, er såkaldte komplekse sager, hvor der er risiko for konflikt og sociale problemer. Screeningen sikrer, at man med det samme fanger disse sager, får alle de nødvendige oplysninger frem, og at Børneenheden med det samme kan støtte barnet.

Familierne med de tungeste problemstillinger har behov for noget særligt, fx øget støtte til barnet. For at hjælpe familierne bedst muligt er det også nødvendigt, at myndighederne taler bedre sammen end i dag. Der skal være et forpligtende samarbejde med kommunerne, indsatserne skal koordineres, og oplysninger skal udveksles. Familien skal tænkes som én sag, og barnet skal skånes.

Når den tværfaglige behandling af sagen er afsluttet, sendes den til Familieretten. Her træffes der en afgørelse i sagen på baggrund af undersøgelserne fra Familieretshuset og den sagsoplysning, der måtte være nødvendig i retten. Retssikkerheden styrkes ved, at en dommer træffer afgørelse i de tungeste af sagerne.

Eksempel på et sagsforløb:

